

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО РАНО.

<p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10, II. пов. Конто Чоч. шав. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло“ Львів. Нач. Редактор повинен вік 18—21 год. перепов. Розмова не зберігається.</p>	<p>ПЕРЕПЛАТА: Місячна в грош 2.500.000 Мл. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 дол. Франції, Голландії, Данії 10 фл. до. Італії 10 л., Німеччині 4.000.000 м. марок, Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. ко- рон, Румунії 100 л. Пля- гарії 50 л., Австрії 4.000.000 шв. Займає місце 10000 шв.</p>	<p>В списку головної звертатися до ад- міністративної ділянки. ЦІНА ОДНОГО ПРИМРІКА 100.000 Мл.</p>
--	--	--

Видав: ВИДАВНИЧА СПІЛКА „ДІЛО“.

Начальний редактор: Д-р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

На порозі нового року.

Починаємо нашу один з найважливіших років своєї праці. Навіть ті роки, коли зовнішні непереможні сили зупинили на якийсь час цю працю і не давали спроможності продовжувати її, були подекуди декілька, ніж новий рік на порозі якого стоїмо. Національно-політична боротьба проти чужинців може виснажувати, але інколи в підбадьорстві, додає сил у єдності. Нині живемо в добі, в якій духова атмосфера боротьби з латроєна не лиш залуштивими газми з поза ліній ворожих окопів, але й власними найближчими земляками.

Видавництво українського щоденника, який не дестить усім і всі, є під теперішню пору просто героїзмом. Навіть у перапоєвній добі, а ще більше після Великої війни і нечуваної економічної скрути, преса у шлому світі піддержується великими фінансовими підприємствами або могутніми партійними організаціями.

Наш орган завжди спирався тільки на своє громадянство, остачи на вірній його службі 41 літ.

Ще більше в нинішню пору лихоліття з невичисленою важкою трудом доводиться нам перебиватися під економічним оглядом, майже з дня на день, не маючи ні звідки ніякої допомоги.

Бути українським публіцистом у нинішніх умовах це одно з найбільше невдачних завдань у суспільній діяльності. Не тільки матеріально, але й морально. Наше громадянське життя розлітається мов лахміття на обривки груп, гуртків і комітетів, яких організації хочуть наслідувати геній Леніна або Мусоліні. І публіцист, який уважає своїм першим обов'язком дати вірний образ суспільності в її змаганнях, поєднати свободу критики з громадянською відповідальністю — перший паде жертвою людини, що виступають проти свободи слова і збірної виміни гадок.

Важко здати собі справу: у чому лежить суть обвинувачень звернених проти нашого часопису, що таяться, найповнішим, найоб'єктивнішим і національно найширшим — українським часописом. Наші вороги не виступають з ніякою позитивною програмою, ніяким планом діяльності і здебільша навіть не з відкритим обличчям. А „Діло“ з кожним числом складає новий доказ: кому служить і за який світогляд бореться. Свої прогріхи, похибки та недостачі наставляє не фразами, а щоденною мураліною працею. Нема яснійшої та вищої програми для часопису як служити інтересам якнайширших кол громадянства, шануючи вище загальне національне добро ніж інтереси поодиноких груп.

„Діло“ було першим галицьким часописом, що послідовно проводило ідею державної самостійності та соборності всіх українських земель, ніколи не сходячи із цієї дорogi. „Діло“ найчутливіше прислухувалося до всіх голосів, що йшли з поза кордонів галицької землі; воно ні далі уважає своїм першим обов'язком давати якнайповнішу

картину нашого внутрішнього та закордонного життя і всесвітніх подій, які можуть і повинні впливати на це життя. „Діло“ має нині ворогів, які грають на неграмотності і користуються фантастичними наклепами на тему „несвободи“ нашої програми та діяльності. В атмосфері повного спантеличення, ватажники вирішити, чи ці добродії є ширими наївними фанатиками чи сліпим оруддям провокаторів. Між демагогічними гаслами, якими вони туманять людей постаєється з найбільшим успіхом фраза про мученицьку „автономію“.

Народній Зізд трудової партії мабуть зробив тактичну помилку, що прийняв автономічну резолюцію. Така будим-то реальна програма зовсім природно аражала наш заглад, що був пронизаний райдужними навіями до акту 14. березня. Програма боротьби за автономію не мала ніяких вигладів, коли ми не могли вести її на соймовій арені. У такій політично невиробленій суспільності як наша, багато дехто розумів постулат автономії як калітунство з відношенням до нас.

Європейська робітничка класа боролась довгі роки під гаслом 8-годинного робочого дня. Чи існує гасло буденніше більш приземне, а навіть компромісове? А проте, коли нинішні провідники, большевицького руху хотіли мати волю на масу, вони не відкидали гасла за 8-годинний день і не обіщували робітникам, що ніхто з них працювати не буде. У нас навпаки. Замість єдиної всенародної мети, до якої слід прямувати і буденною працею, висувається мутні гасла і нехтується тими шаблями, які ведуть до здійснення цього ідеалу.

Коли станути на становищі наших відомих і невідомих противників, треба признати, що „Діло“ зробило велику помилку, що ставилося критично до різних демагогічних, приємних гасел, замість повторити їх при кожній нагоді, як це роблять наші нинішні противники, яким револьверові фрази заступають політичну програму, світогляд, а навіть діяльність.

Та одним з найсумнівіших явищ

нашого нинішнього політичного життя є акція земляків, що самі користуються засобами, проти яких доводилося нам усім боротися у найкращі хвилини наших визвольних змагань: — проти засобів насильства. Історія культурного українського руху не була ніколи запламлена фактом, що її діти читали гасло бойкоту друкованого слова. Одним з найвищих обов'язків політичного діяча та публіциста є вислухати всіх і пильно читати навіть своїх ворогів. Наші політичні противники стоять на тому, що в нас повинна існувати тільки суто-партійна а радше суто-гурткова, провінційна преса.

Іх публіцисти не тільки нехтують європейською пресою, якої не в силі читати, але ще й сплюснуть зубами зі злоби, що „Діло“ своїм існуванням робить їм конкуренцію.

Ми не є ворогами суто-партійної преси. У кожній суспільності треба навіть преси, що вміє знятися під пересічний рівень освіти і вміє промовляти вуличним жаргоном. Ми не маємо охотч боротися з вічними крикунами, що прибирають жести революціонерів а воюють методами чорної сотні.

З якою легкістю можна би з оних шпальт поєнати грибок такийстріл на маленьких людців, що хотять слесч своєю печеною при инішнім безладді! Досить було би покласти поруч себе кільканайцять портретів тих „революціонерів“, що хотять погодити нині червоною Херків зі закармарками св. Юза і американські доллари з концепцією галицько-володимирської держави — а вступна стаття зареготалася би усіма голосами гумористичного журналу!

Вступаючи у 42-ий рік свого існування, починаємо працю у повній свідомості того, що маємо чимало ворогів. „Коли собаки брешуть — сказав Гайне — це знак, що ми ідемо“. „Діло“ має на собі багато гріхів; адже воно було найбільшою сповідальницею наших віруючих галицьких патріотів. Але коли глядимо на своїх противників — важко каятися. Все те, що є їх ідеалом не доросло ще до рівня буденної організаційної праці, якій кожний з нас, хто вчався працювати пером на протязі літ, служить не від нині.

Українське приватне шкільництво у Сх Галичині.

На останньому Загальному Зізді Українського Педагогічного Тов-а представлено задоволення з діяльності У. П. Т. за час від 1. червня 1922 до 31. серпня 1923 р. Подано за тим відомлення докладні інфо ма її про стан нашого приватного шкільництва, зокрема також робом причинитися до освідомлення всього загалу громадянства про той власний тягар праці й відповідальності, що тяжить на У. П. Т., та спонукати до жвавішої жертенності на „Рідну Школу“. Бо ті годі статистичні числа кажуть більше за всі пламени й голоси наших визольників! Звертаємо увагу, що цей звіт не обіймає останні 4-ох місяців, при чому — віч всна — наслідком шкільної політики дельської Кураторії під кидом Соборського — кількість іст-ітукцій українських шкіл масивно зменшено! — *Ред.*

Б) Стан всенародних шкіл, учит. семінарів, гімназій (гімназій) У. П. Т. в шк. році 1922/3.

1. Всенародні школи.

Всенародні школи УПТ. було в сім році всього 27.

З них було 21 в містах, чи то по передмістях а 6 по селах. Коли взьмемо під увагу, що з 21 міських шкіл припадає 8 на сам Львів і передмістя, то виходить, що тільки 12 міст і містечок має українські всенародні школи.

З 27 шкіл УПТ. було 2 дівочі, 2 хлопчачі а 23 мішані школи.

По числам клас було 7 однокласівок, 1 двокласівка, 2 трикласівки, 10 чотирокласівок, 1 п'ятикласівка, 2 шестокласівки, а 4 семи-класівки. Із того виходить, що тільки 4 школи були вповні розвинені, коли всі інші в більшій чи меншій ступені розвою; бо ні одна з них не мала всіх сім річників. Повному розвитку цих шкіл стоїть на перепоні головний брак приміщення, з яким приходиться їм що рік тягнеться боротися.

Незалежність
Незалежність
продас
ФУТРА
Магазин „ГОРНОСТАЙ“
111 ЛЬВІВ АКАДЕМІЧНА 8. 1-1

Всіх клас разом було в минулому році 126, між тим 26 річирядних у 13 школах. Число дітей вписаних на початку року було всього 4649. Пересічно припадало до 37 дітей на одну класу; 9 шкіл мало їх тільки по 20—30, 9 шкіл по 30—40, 6 шкіл по 40—50 а дві по 50—60 дітей. Виходить що більшість наших шкіл мала досить нечисленні класи.

Приміщення наших шкіл було в 9 місцевостях добре, а в 8 достаточне а в 9 інших відповідно, тільки одна школа у Львові при вул. Мокнянського і в Березянах приміщення в будинках УПТ., всі інші в дрильках, інших українських товариств або в приватних домах. Сім нар. шкіл були приміщені спільно з іншими школами в однім будинку. В Березянах, Долині, Копичинцях і Рогатині заняті шкільні будинки військом чи жандармерією, яких довго всі старанні годі було позбутися. Ізза недостаточного приміщення шкіл відбувалася наука тільки в 3-школах перед полуднем, а в 4 лише післяполудні а в прочих 16 школах майже по половині клас перед і поволудні.

З кінцем шкільного року класифіковано всього на всього 4036 дітей, себто 87 проц. записаних, а 7 школах класифіковано поперх 90 проц., а 14 школах зверх 80 проц., а в 4 школах 60—80 проц., а в 1 школі поперх 60 проц. записаних. Із того виходить, що відвідування наших шкіл було загалом правильне.

Із загальної суми 4036 класифікованих дітей поступило до вищого степеня (класи чи річниць) 3735 або 94 проц., що представляє дуже вдоволяючий успіх навчання.

Число членів учительського збору всіх всенародних шкіл УПТ. виносило в році шк. 1922/23, разом 154 осіб, між ними було 6 управителів (люк), що не уділяли науки далі 22 катехитів і 126 сайських учителів і учительок.

Головну увагу звернено на піднесення шк-л У. П. Т. в педагогічно-дидактичній огляді й осягнуто вже в короткім часі другого пір року 1922/3 неабиякий поступ, усунувши поки що хоч найбільші хиби.

В справі виховання був вислід праці учительства з малими успіхами вдоволяючий, а подекуди дуже гарний; у всіх школах звертало учительство як слід увагу на розбудження й утривання патріотичних почувань, любови й пошани для всього свого рідного.

II. Учительські семінари У. П. Т.

Учительських семінарів У. П. Т. було в році шкільнім 1922/3 всього шість, один мужеський в Станіславові а 5 дівочих у Коломиї, Львові, Самборі, Стрию і Тернополі. Крім того були ще семінарійні курси у Львові і Калуші.

Семінари в Станіславові, Коломиї, Стрию і Тернополі мали по 4 курси, в Коломиї був ще й підготовчий курс, а семінари у Львові і Самборі мали ще лише по 2 класи. Тільки семінар в Коломиї й Самборі та перша класа Стрийської мали право публичності, коли повинні про дозвіл на ведення семінарів в Станіславові, у Львові і в Тернополі, ще й досі не поладжені владою. У сіх 6 семінарів було з початком року записаних 132 хлопців й 591 дівчат. З кінцем року класифіковано 105 хлопців і 535 дівчат; з того 76 з відзначенням, 378 з добрим поступом, а 51 з недостаточним успіхом, коли останніх 135 призначено до поправчого іспиту по вакаціях. Процентом виявилось 12 процент дуже добрий, 59 процент добрий а 8 процент недостаточний поступ, та 21 процент поправок.

Матуральний курс у Львові покінчило 16 хлопців і 15 дівчат, разом 31 а в І. курсі в Калуші було 7 хлопців і 12 дівчат, разом 19 питомців.

До матури допущено з львівського курсу тільки частину питомців. Просьби учениць 4 курсу в Стрию і Тернополі про допущення до матури поладжено відмовно, всупереч заходам дотичних Кружків і Головної Управи.

(Продовження буде.)

Велика Україна.

Український сільсько-господарський банк.

Харківські „Вісти“ ч. 275 подають: 27 листопада відкрив свої операції Український сільсько-господарський банк. З огляду на те, що підписка на перший випуск акцій перевищила майже в двох разів очікуваний спочатку основний капітал, установчі збори акціонерів постановили збільшити основний капітал банку в 500.000 на 1.000.000 карбованців золотом.

Збільшення числа стипендій.

Превидія ВУЦВК. рішила збільшити від 1 листопада 1923 р. число стипендій у всіх школах профосу (професійної освіти) до 250 повних державних стипендій; таким чином загальна кількість стипендій становить 7.400 стипендій.

В. МУДРИЙ.

Під знаком „незаконності“.

Прийчини до історії Українського Високого Шкільництва у Львові

Наші Високі Школи у Львові вступили з початком біжучого академічного року 1923/24 в четвертий рік свого існування. Широка воля нашого громадянства знають про їх існування, знають, що ці школи є предметом піклування нашої студентської молоді та певного круга наших старших громадян, знають, що українські культурно-освітні та наукові товариства внесли до польського союму та сенату петицію в справі тих шкіл та не знають, як до того всього дійшло, чому внесено петицію і т. д. А справа Українських Високих Шкіл під теперішню хвилю — незвичайно важка. Вона, завдяки різним життєвим обставинам, висувається сьогодні на чолі всіх наших пекучих справ і біля неї закипіло. Між людьми курсують різні вісти, цілу справу на різні лади освітлюють одні, ще більш різноманітно представляють другі. Останніми часами почали за правду приймати навіть

Похід проти української школи.

Закривання українських шкіл.

Польська шкільна влада до приходу міністра Гломбінського обмежувалася до пасивної релігентності у відношенні до українського приватного шкільництва, адоволяючися почасти тихою перебіною української викладачої змови в публичних школах на польську, яку перекладали наказні візити, шкільні інспектори ба й поодинокі польські вчителі. Українські приватні школи на противі тих років не могли діждатися рішення Кураторії на їхні просьби про дозвіл на отворення, хоч § 70 не меншого доси австр. державного закону з дня 14. мая 1869 постановляє виразно, що такого дозволу не можна відмовити, коли плян навчання відповідає вимогам публичної школи, коли приміщення школи не загрожує здоров'ю дітей і коли учитель що до кваліфікації і під моральним оглядом відповідає приписам закону. Однак польська влада узасаднило свою відмову на відкриття української школи тим, що існуюча в даній місцевості школа „за спокоюю в повній культурній і релігійній потреби руського населення“. (sic!) Колиж і отворено де яку школу без дозволу, то шкільна влада була супроти цього байлука й шкільні інспектори зовсім не заглядали до українських приватних шкіл. Аж коли влада дісталася в руки Гломбінського, почалася під проводом Прушинського завзята

систематична нагілка на наше шкільництво. Польські шкільні інспектори взяли нараз відвідувати наші школи й шукати за всяку ціну,

з яких ші школи можна закрити, бо такий, мовляв, наказ прийшов з Грн.

що нема дозволу на школу, а коли був давнійший то чому його не відновлено, що приміщення невідповідне, хоч сотки державних шкіл ще гірше приміщені, далі що вчителі не придержуються плянів навчання, хоч таких для українських шкіл і досі не видано, колиж вчиться по плянам, так за мало їм польської історії або що вчиться й руської, котру

ще й навівається „фальшиво“ українською, далі що українські діти в 3. класі, а якій тільки що починається наука польської мови, діти не говорять по праву по польськи, що вживається неаврбованих книжок, коли інспектор шукаючи по давках найде у якої дитини одну одніську книжку класу історію Крипякевича або т. п. книжочку; потім: що нема в школі гербу Польщі або що є й герб України, що нема мапи Польщі або що вона за мала, чи нема її в кожній класі і т. п. А коли польський інспектор не найде вже нічого иншого,

Фрунзе про формування територіальних військ.

На зборах червоних командантів та військових політичних робітників в Одесі дня 6. грудня виступив Фрунзе з великою промовою на тему формування територіальних дивізій і підкреслив, що перший досвід, який був перепеваний дітом 1922 р. переконав тих, що не погоджувались з думкою про формування територіальних військових частин, що останні по якості не гірші кадрових. Кінчаючи мову Фрунзе завважив, що вся праця військового командування повинна виходити з тих міркувань, що раніш чи пізніш війна неминуха. Ця неминучість, безумовно, не звязана з політикою радянського уряду, який навпаки, вживав всіх зусиль, щоби продовжити речинсь „передмишки“. Війна підготовляється всіма капіталістичними державами, які зараз озброюються. Загострюються суперечности серед імперіалістичних країн і це говорить про те, що кінець „передмишки“ неминуче настане. („Вісти“ ч. 278).

Забезпечення селян рільничими знаряддями.

Імпортове бюро українського зовнішторгу розробляє матеріали про справу забезпечення селянства імпортованими господарськими приладами.

Безробіття на Україні.

Народний Комісаріат Праці подає, що число безробітних на Україні дійшло в жовтні та листопаді до 157.477 люда. З них: жінки 86.727, жінки 65.750, підлітків 16.872. Між безробітними робітників фізичної праці нараховується 86.871 душ, спом'яж них промислових робітників 41.402, в тому 12.386 металістів, 5.862 робітників транспорту і комунікації, 11.571 обслуги і 27.436 так зв. робітників чорної праці.

Безробіття в поодиноких губерніях висловлюється слідуочими цифрами: в Одеській губернії 54.000 безробітних, в Київській 26.000, в Харківській 25.000, в Катеринославській 15.000, в Донецькій 11.000, в Полтавській 10.000, в Подільській 3.200, в Чернігівській 3.000.

то в дозіток, до всього каже, що в школі нема „добра району“ і ба навіть, що українські вчителі „втлого зрозобієні до Р-ства“, а інші школи „збудовані з дапоюці зурейного за з'яовання сія од волю-вов культури польської і вряпанія ідеї сепаратизму в прызисіє роколеніє жу од таі дзлецьочих ся збытисне і да інітересу Р-ства з'кодітве“.

Із таких і т. п.

причин закрито досі 14 наших народних приватних шкіл, а то: дві в Дрогобичі (4 і 5 класову) в Золочеві п'ятикласову та однокласову в Радехові, Бурштині, З-бояках, Білім Канеї, Заулях, асові, Гвареччині, Заболотіві, Козлові, Винниках, Сузовій Вишні і инш., про які ще не маємо вісток; бо nulla dies sine line...
причин закрито

Тако само закрито учительськo семінарійні курси в Тернополі і Винниках, гімназійні в Радехові, Грималові, Луці і Долині, а загрожено закриттям жі. і муж. семінарійних курсів у Львові. Понадто з одного боку не уділяється дозволу навчання учителям наших приватних середніх шкіл, а з другого вимагається, щоби замінено дотеперішніа учителів новими, і тим способом унеможливається дальше ведення науки. Закривання українських шкіл відбувається з явною метою,

бо разом із закриттям наших шкіл звивається батьків записувати свої діти, хочби серед року, до польської школи під загрозою кари, яку стагнуть без доручення засуду, грабуючи люда. А „Рада Народова“ (н. пр. в Золочеві) звиває урядників Українське теж, щоби послали свої діти до польської школи, під грозьбою наслідків; неваже зльокастування і Оліначе всі погрози не застрашують наш народ, який нужно обстоює своє найсвятіше право навчання і виховання своїх рідних дітей у рідній школі, якого не сміє й не може йому ніхто заперечити. Коли закривають наші школи, то ми будемо вчити й виховувати їх дома.

Бо й 213 існуючого досі австр. регуліміну, каже ясно, що вибір домашніх учителів і спосіб домашнього навчання не підлягає ніяким обмеженням. А коли зажадає шкільна влада докзаву, чи домашня наука вистарчає приписам, тоді українські батьки піддадуть свої діти іспитові в українській школі, до якої матимуть довіра. Українські батьки докажуть, що ніхто не приневолить їх віддати душі їхніх рідних діточок.

сплетні, звязані з Високими Школами. Словом: що патріот то гадка, то нове освітлення. Та в тому то й уся заковітка, що ті, які найбільше висвітлюють справу, найбільше авторитентно твердять про все, значайно найменше в справі визнаються, найменше знають про всі ті етапи, якими їй приходилось побувати на шляху нашої багнистої суспільно громадської атмосфери.

Щоби запобігти всяким сплетням, щоби зробити кінець ріжнородним і протиріччям освітлюванню тої справи та щоби познайомити широкі кола нашої громади про фактичний хід цілої університетської акції бодай за останній рік, ми рішили на основі виключно тільки безпосереднього, джерельного матеріалу представити в цих рядках хід університетських подій за останній рік.

До 12. лютого 1923 р. весь тугар удержування та матеріального забезпечування Українських Високих Шкіл лежав на плечах української студентської молоді. Спочатку, тобто в 1921 і 1922 р. гасла У. В. Ш. були незвичайно популярні а як найширших колах нашого народу Східно-Галичини. Весь народ, і селянство і робітництво й інтелігенція йшли на стрічу великим гаслам Ви-

сокого Шкільництва, всі жертвували чим мали, чи збіжжам чи грішми, і все це йшло на фонд забезпечення тих шкіл. Молодь вступала тоді в ролі герольдів тих кличів і являлась опісля виконавцем всіх практичних кроків, звязаних із їх забезпеченням та розбудовою. Безперечно молодь проважала тоді та хітим енергією в обох напрямках. А що широкі круги нашого народу йшли їй в тому на стрічу, то діло Українського Високого Шкільництва було дійсно всенародним подвигом. Та поволі почала польська влада накладати руку на зборки, ба що більше: жертвою

палили і збірки, призначувані на інші цілі. Їх конфісковано. Конфіскати мотивувала польська влада тим, що ці збірки призначені на „незаконні Українські Високі Школи“. Так було зі збірками на голодуючих на Великій Україні, так було в деяких околицях зі збірками на Рідну Школу, на захисти, діточі притулки і т. д. Крім цього понижувалася замітно і жертвенність нашого громадянства не тільки на потреби Високого Шкільництва, але взагалі на всі інші народні потреби. А цих потреб з дня на день множилося чим раз більше. Бо на всякий наступ з поль-

ського боку на наше культурне і національно-політичне життя треба було відповідати саме жертвенністю, що була призначена для зміцнення наших народних позицій. Ніщо отже дивного, що іслодь, як двигала до того часу весь тугар забезпечення Високих Шкіл, почула, що на далі вона не встоїться, не зможе вдержати того тугару. А що справа Високого Шкільництва була всенародною справою, то вона й рішила переложити весь той тугар на плечі якогось поважного, більш стійного, не такого пливкого як молодь, всенародного представництва.

Для цього була й скликана перша анкета в справі Українських Високих Шкіл до Львова на день 12. лютого 1923 р. В анкеті взяли участь представники всіх українських культурних, освітніх, наукових та економічних товариств і представники обох Високих Шкіл, всіх політичних партій краю, в тім числі також „галицько-русская організація“, представники молоді і всієї персональної запрошені загальноповажаєні та загально відомі діячі з цілого краю.

(Продовження буде.)

будуть до огорожі поприкінченні таблички з інвентарними, що отримати не можна — це означає, що переставати проїжджати не можна.

Оригінальний ювілей. Московська «чрезвычайка» (чер-ка) святкувала днів 8 грудня в. р. п'ятидесятилітній ювілей свого існування. У великій залі клубу ім. Дзержинського декілька найвидатніших совітських діячів достойно вголосило привітні промови, в яких славлять заслуги чрезвычайки. М. М. Промовляв: Дзержинський, секретар ЦИК-а Союзу Сов. Республік Емукідзе голова московського губ. суду Смирнов, професор Шварцман, Стеклов, чекіст Лавин і Бреслав, поет Давид Бедний і багато інших. Потім відбувся концерт і бенкет. Школа, що для достойного зведення ювілею і для підвищення настрою співробітників викликала духа міліонів громадян, використавши чрезвычайкою на просторах код. Росії.

Ювілей радян. У парискій Сорбоні відбулася урочиста Академія з нагоди 25-літньої річниці відкриття радян. Крім вишукані Куріє-Скардовської були присутні президент Мілюк, професор університету в багаті осіб з наукового світа. Радянцями читав ректор Сорбони; у відповідь подали нова історія відкриття радян, потім промовляв Мілюк.

Смелість Тетяна. Дня 21. с. м. в Кракові повер вільний польський малер Володимир Тетяна, в 61 році життя.

Вна річниця? Офіційний ПАТ повідомив про випуск 5-ти мільйонних банкнот ПКСП. Невідомо, що це означає: відомо поки що лише 1-ти мільйонні банкноти, — з чого однак не виходить, що за який тиждень-два не треба буде друкувати 5-ти мільйонних папірців. Отже спростування, яке рясав ПАТ, по суті не має ніякого значення.

Золоту і срібну медалю за заслуги виконання робіт отримали на світових виставках — українська кушнірська фірма КАР-ІЯКА в Львові, вул. Куркова ч. 11 а. Тому всі Українці звертайтеся з замовленнями футер і продажу сирин широк виключно до своєї фірми 1027а 5-10

Польські москвофіли.

Як урядув управитель Створен. друкарні.

Типографія Становийського Інститута подя упрва. А. На Яськова, Львов, Завхарська вулиця № 9.

Въ змду неподвиженности обстоятельств съ поступлениемъ въ типографію заказовъ я пнужденъ предупредить Васъ на двѣ недѣли, что при дальнѣйшемъ такомъ положеніи должны будете оставить мѣсто службы.

А. Яськова.

Так виглядає повідомлення про вивільнення праців складачен в Створ. друкарні у Яської а. Яськова, який прийшов в посідання тої друкарні завдяки протекції польського комісара Третяка. Ціо польські комісари розпоряджуються народним добром по своїй волюбі, начеби за собою виховальські плечі, на те поважає немає ніякої ради. Однак кожного українського громадянина у високій мірі мусить дивувати, що нагородять такі українські періодичні й неперіодичні видавництва, які дають матеріальну піддержку польським москвофілам. Ріжні засвідчені членки видають сьогодні на право і або бойкотів газети, але у відношенню до гнізд москвофілівської ворожої сотні ще не впадо ні одне таке гасло. В тому генеральному поміщенні поняти, яке все-задоволює задоволює в нашій життю, деякі видавництва (як нпр. «Наш Провор» чи «Українське Слово») ще і чваняться тим, що вони посередньо підтримують осередки членсотенщини. Дивним виглядає те спеціфичне спорядження «революціонерів» з пп. Третяками, Лісковцями, Гуцунями і Яськовими.

Дописи.

Малушина (Застій в просвітно-культурній праці). Страшно братися за перо людини і писати про те, що діється тепер в нашому воєні! А однак муситься це зробити і то в тій хвилині, щоб перервати ту страшну бездіяльність і апатію (або я вже з'яв, як це назвати), яка огорнула майже ціле громадянство, як селянство, так й інтелігенцію. Ме і бай-дуже, чи будуть на мене громи падати чи ні, а роблю це з громадянського обов'язку. Ось вам докати сумного стану Калушчини: Сумно вглядати про кід «Свята Присвіта», яке устроїла для всього повіта днів 8 грудня в. р. тут. філія «Присвіта». Все гарно і в свій час заранжував голова філії д-р Михайло Воробець в порозумінню з представниками всіх українських Товариств, видано в свій час гарні відозви до «всіх і всіх», — всіх в свій час відомлено про свято і про аматорське представлення в неділю 9 с. м. на цилі «Присвіти» — в издато видано на те все багато гроша Але: «а якщо і для кого» — питаюся. На те, щоб на те свято прийшла горстка міщан і калушських інтелігентів та кілька селян-вільоручників, що пальце на одній руці за багато, щоб їх почислити. А деж поділися наші отці духовні і учительство (більшою з учительства було), — яких — може бути що не всіх —

ФІРАНКИ,

КОВДРИ,

дивани, портієри, килими, матерії меблеві,

коци, матегаці, подушки, ліжка в найбільшій виборі по найдешевших цінах

порукас

смад меблів, декорацій і постелі

ЙОСИФ ШУСТЕР

Львів, вул. РУТОВСЬКОГО 10.

видно ново на калушських ярмарках що поведіла без огляду на стан погоди!

Чому не явились ті душові провідники народа, таі чом не взяли з собою свідомі громадяни молоді і старі, щоб той голова філії «Присвіта» має був до кого говорити а не «до порожніх і голих стін салі» М. Дому, як це в обдуманий своїй вступі й промові мусь з далем обавити! А до кого має говорити в. Барин про кооперативу? Також до «чотирьох стін». До чого доведе таке ваде поведення, чесні провідники селянські? Скажу отверто і ширю словами Франца: «Віні ваші стануть «огонем» для чужого панування над нами». Грізна хмара повисла «яке над нами» і ніхто з нас не здає собі з наслідків справи!

Після 8. грудня, після того розчарування аж тисне до горла, аж душить мене жал до вас, Отці духовні, і до тебе громадо учительська, до вас громадяне Калушчини ваше відношенню до нашого Т-ва Педагіг, себ-то до Рідної Школи, яка — завдяки вашій байдужності вагаємі — ледачі жмоті, учиться в страшній студорогах, сириничених ворожих обставинах серед свого великого Українського Народу! Чи так воно має бути, щоб рідна мати (що так назву Рідну Школу) жибрала в нас мізерної данни на удержання рідних своїх відарняцьких шкіл.

Докази на це не треба; відання мнущання і темерність аж надто ажраво говорить про це! Школу інтелігентів, народі Калушчини — з маленькими ваїтниками любин для тої Рідної Рідної Школи?

Чим ти бодий раз відгукнулася на численні відозви, посланні до тебе від р. 1920 через Виділу тут. Кружка УПТ, а вже що найгірше, чи ти, інтелігентіві наші, на 3-кратні, а може і 5-кратні відозви Кружка установили в кожній салі Комітет до збирання жертв на Рідну Школу? Чи ти оквиловлещ наше громадянство про звичене Рідної Школи, — бо з поведення багатьох видно, що ні! Чи ти придбала його членів Укр. Пед. Т-ва, — бо після воєнного списку членів видно, що ні.

Чи ти інтелігентна сільська громадо виконуєш як свій свяні відозви Виділу повітового Кружка УПТ, в справі придбання жертв Рідної Школи, які не раз в рік, але що невіді: чи в церкві, чи в читальні, чи в дома, на поминках, чи хрестинах, гістьнах чи забавках днів і нічю повинні плести, а не мовби заклеття оплачувало тебе і та ніколи відітну свою мізерну лепту «раз-два в рік» та раде велика, що вже сповнила солідно свій народній обов'язок, слух спокійно і прислухався талан, даний тобі Богом для покращення його серед «молодшої братії», інтелігентна громадо! Не гаси в Народі волю, який що лив проборзаний, повинен всіма подумам розжверіти під управою твоєї умілої руки, а не з твоєї причини, бо тільки з твоєї, засмічуватися.

Виділу Кружка, даючи прикладю до допису до всіх вощих О. О. Духовних, Учителів і свідомих Громадян нашого повіта, визнає Вас всіх цемо дорогою «по раз остенній» братися заради до діла під загрозою пнжидного пнжування в українських часоспис.

По раз остенній визнаємо наших ОО. Духовних, Учителів та всіх свідомих Громадян: 1) Заслувати в себе Комітет до постійного збирання жертв (жертвувати вському вільно) на салі «Рідної Школи»; 2) Прийтигати день в день ловит членів-селян до Українського Пед. Тов-ва яке зможе сплатити свої вислі завдання не рідкими жертвами інтелігентів, але загальними жертвами всього свого Українського Народу Виділу Кружка У. П. Т. ім. Івана Франка.

(Всі українські часосписи просимо реєструвати і поширяти цю осторогу).

Золочів (Школа в Гаравахчині — Білий Камінь). До цієї пори мали ми одну-класову народню школу з польською викладовою мовою і польською учительською.

Чисельне відношення дітей в школі таке: українських дітей біля 30. польських тільки 4. Але наука відбувається по польськи. Наші діти мусять навіть молити візмовлети по польськи. Одного разу українська дівчинка, приходячи до школи ледки вимовила «Слава Ісусу Христу», як учителька Франя Томшевіч, родом з Бусяра, поставила її за таблицю. Наме молоде покоління, яке швидко віросло від землі мусить тепері навіть за плуїт в українській мові. І за що? Побачили ми страждання дитмос і зауважили заснувати свою школу. Зібвали ваїтків, постаралися о приміщення, сировалили учительку і в тій хвилині діти крім 4-х польських переїхали вчитися в рідній мові. Описав яшан ми до управителя школи в Білій Каміні просити о лавки. Розуміється, він відмовив, засловуючиш тим, що це не його власність і сам не знає чим. Тепер маємо вже свої лавки і наука йде добре. Вісім годишні би, щоб шкільний інспектор в Золочеві своїм зброя учит. Томшевіч, бо шкода, що вона бере воєну платню, підучуючи читати й писати 4-ох дітей.

ОПОВІСТКИ.

За оголошення Редакції не відповідає.

Український театр під дир. Івана Ногутки.
Сьогодні — Сала Соняла.
Второк 1. І. «ВОСКРЕСЕННЯ».
Середа 2. І. «МІРЛЕ ЕФРОС».
Четвер 3. І. Феєфіє театральної драми «ПРО ЦЮ ТИРСА ШЕЛЕСТИЛА».
Заволютіо — Сала Соняла.
П'ятниця 4. І. Другий бенефіє театральної дружини «ЗА ДВОМА ЗАЯЦЯМИ».
Суботу 5. І. «РІЗДВІЯНА НІЧ» опера. 1-4

Дрібні оголошення.

БРАНД адвокатури шукає вощання е-вентуально з карчем при інтелігентній родині у Львові на час від 3-4 місяців. Письменні оголошення до адміністрації «Діло» під К. 1169 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Олька Спеціальний склад виробів панчохонок і трикутних поручає на ліку виробів воєнних і трикутних 1-ої класи **Львів, Ринок 25.** 5-10

Приєднайте передплаату!

АДВОКАТ
В-р ОЛЕСЯ ОЛІЙНИК
відірно адвокатську спеціальність
В ТЕРНОПОЛІ
при вул. ТАРНАСЬКОГО ч. 12. квартир 1170 1-3

СПІЛНА
Гучувальське Гістецтво
в КОСОВІ улажжує виставку КИЛИМИЦЬ в салі Т-ва «ДОСТАВА». Рухом ч. 20, Львів, від 31. грудня до 6 счня. Просимо Українське Громадянство чинувати співіддати.
1172 1-1 ДИРЕКЦІЯ.

ДО МОЛОДІ

дівочих шкіл у Львові!

Отсим повідомлення назу П. І. від юної молоді, що ми отворили в нашій робітничій сирині і Білій осбді відділок для шкільної молоді, а їхні виготовлені аскі одяги і біли по міліонно ливихих цінах.
Супроти цього запрошуємо наші Паночки омирати чужинців і звертатися о повинні довірем до нас з всімним роботою, які виконаємо елегантно і дешево.
Ніноча Спілка Промисловців
«ТРУД», Львів, Ринок 20.
1003 5-6

ПАНЧОХИ, РУКАВИЧКИ І Т. П.
порукас
НА ДЕШЕВШЕ
фірма **ПОАУ** Львів, Ринок 25.
1153 бо вхід через сін. 3-6

ВАННЕ ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ
і співочих Товариств.
Повнись:
Західно-український
МОЛЯДИ
на мішаний хор зранжував
ЙОСИФ ГИШАНЕВИЧ.
Основа ціна 3.— рази кожодчасній мнужки. До набуття в українських шкільних у Львові. 1169 2-2

НА ЯЛИНКУ!

СУМНІ ВОВНЯНІ, шовкові і маркізетові	25,000 000
БЛЮЗНИ маркізетові, опальові і шовкові	7,800 000
ЖАКЕТИ воєнні, камізоли шовкові і вовн.	7,500 000
ШАЙФРОКИ фланелові і суконні	11,500 000
ЖАМПЕРИ і СВЕТЕРИ мужські	7,000 000
ПАСДІ ВОЛІЧ-ОВІ	7,800 000
ПЛАЩІ ЖІНОЧІ від	25,000 000

порукас
„Магазин Маннера“
Львів, СІКСТУСЬКА 2. 1-3